

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 17CoCsp/18/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6121201402
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 04. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Janáková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2022:6121201402.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v spore žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 35 724 803, zastúpeného Advokátskou kanceláriou Remedium Legal, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 53 255 739, proti žalovanému: Z. K. H., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Z. XX, M., o zaplatenie 15.910,41 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Okresného súdu Trenčín zo dňa 13. decembra 2021, č.k. 13Csp/23/2021-113, v spojení s opravným uznesením zo dňa 18. januára 2022, č.k. 13Csp/23/2021-127, takto

rozhodol:

- I. Uznesenie súdu prvej inštancie v spojení s opravným uznesením **p o t v r d z u j e .**
- II. Žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým uznesením v spojení s opravným uznesením zo dňa 18.01.2022 súd prvej inštancie výrokom I. vyhlásil, že Okresný súd Trenčín nemá právomoc na prejednanie sporu, výrokom II. konanie zastavil a výrokom III. žalovanému nepriznal náhradu trov konania. Súd prvej inštancie rozhodoval na základe žaloby, ktorou sa žalobca domáhal od žalovaného zaplatenia sumy 15.910,41 eur s príslušenstvom z dôvodu neuhradenia splátkového úveru, ktorý si žalovaný vzal na refinancovanie predchádzajúcich podlžností. Súd dokazovaním zistil, že žalovaný sa na území Slovenskej republiky od podania žaloby nenachádza, pričom ide o občana M., ktorý sa aj nachádza na území M.. Keďže vo veci vystupuje ako žalovaný osoba s bydliskom mimo územia Slovenskej republiky, a teda ide o spor s medzinárodným prvkom, bolo nevyhnutné podľa súdu prvej inštancie vo veci aplikovať nariadenie Brusel I (nariadenie Rady (ES) č. 44/2001 z 22.12.2000 o právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach). Z hľadiska aplikácie nariadenia Brusel I. súd prvej inštancie konštatoval, že je splnená aj podmienka teritoriálnej pôsobnosti nariadenia, keď má byť nariadenie Brusel I aplikované v členských štátoch EÚ a taktiež je splnená podmienka časovej pôsobnosti nariadenia, keď spor bol začatý po tom, čo nariadenie vstúpilo v oboch uvedených členských štátoch do platnosti. Splnená je rovnako podmienka vecnej pôsobnosti nariadenia, keďže ide o spotrebiteľskú zmluvu, pričom nariadenie osobitne upravuje právomoc vo veciach spotrebiteľských zmlúv. S poukazom na uvedené skutočnosti súd skúmal, či má v zmysle nariadenia Brusel I právomoc na prejednanie tohto sporu. Súd citoval čl. 2 nariadenia, podľa ktorého, ak nie je v tomto nariadení uvedené inak, osoby s bydliskom na území členského štátu sa bez ohľadu na ich štátne občianstvo žalujú na súdoch tohto členského štátu a uviedol, že táto zásada sa uplatní vždy, pokiaľ nariadenie neupravuje osobitnú, či výlučnú právomoc na konanie. Ďalej súd citoval článok 18 ods. 2 nariadenia, podľa ktorého druhý účastník zmluvy môže žalovať spotrebiteľa len na súdoch členského štátu, v ktorom má spotrebiteľ bydlisko, z čoho vyvodil, že žalobca (ako veriteľ zo spotrebiteľskej zmluvy) môže žalovať druhého účastníka vzťahu iba na súde, v ktorom má žalovaný bydlisko. Rozhodujúcou skutočnosťou na založenie všeobecnej právomoci je bydlisko žalovaného. Súd prvej inštancie poznamenal, že pojem bydlisko sa nejaví ako vhodný vzhľadom na iné jazykové verzie nariadenia, ako aj vzhľadom na skutočnosť, že tento pojem sa okrem fyzických osôb (pri ktorých je možné uvažovať o bydlisku), vzťahuje aj na právnické

osoby. Vzhľadom na iné jazykové verzie nariadenia je vhodnejšie pracovať s pojmom domicil, ktorý sa pri fyzickej osobe určuje na základe čl. 62 nariadenia, podľa ktorého na určenie, či má účastník bydlisko v členskom štáte, na ktorého súde bola vo veci podaná žaloba, použije súd právny poriadok svojho štátu. Súd zdôraznil, že otázku bydliska, resp. domicilu tak posudzuje konajúci súd podľa svojho národného práva, v konkrétnom prípade ide o právo slovenské. Pojem bydlisko nie je podľa súdu prvej inštancie možné stotožňovať s pojmom trvalý pobyt. Bydliskom treba rozumieť miesto, v ktorom osoba býva s úmyslom zdržiavať sa tam trvale (nie prechodne). Z hľadiska určenia bydliska nie je rozhodujúce, kde je účastník podľa predpisov o evidencii obyvateľstva prihlásený na trvalý pobyt, ale úmysel osoby trvale sa v určitom mieste zdržovať. Bydlisko je predovšetkým miesto, kde má fyzická osoba svoj byt, rodinu, poprípade kde pracuje. Trvalý pobyt má čisto evidenčný charakter pre účely evidencie obyvateľov, čo potvrdzuje aj obsah oznámenia oddelenia cudzineckej polície PZ v Trenčíne, ktoré o.i. uvádza, že nakoľko menovaný písomne neoznámil skončenie pobytu na území Slovenskej republiky v zmysle § 68 ods. 1 písm. a) zákona o pobyte cudzincov, mu právo na pobyt občana únie nezaniklo. Dodal, že preto aj v súlade s ustálenou súdnou praxou pojem bydlisko chápe ako miesto faktického pobytu fyzickej osoby, v spojení s jej úmyslom sa tu trvale zdržovať. Z výsledkov šetrenia bydliska žalovaného vyplynulo, že žalovaný sa na adrese evidovanej v Registri obyvateľov Slovenskej republiky - C. XXXX/XX, T. - U. nezdržiava a podľa tvrdenia jeho bývalej družky sa pravdepodobne odsťahoval naspäť do M.. Žalovaný nie je na území SR zamestnaný a nevykonáva tu podnikateľskú činnosť (lustrácia v Sociálnej poisťovni a živnostenskom registri). Súd prvej inštancie doručoval žalovanému žalobu s prílohami do vlastných rúk na adresu v M., pričom zásielka sa dňa 29.10.2021 vrátila ako neprevzatá v odbernej lehote. Podľa súdnej praxe bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno o tom, že žalovaný má bydlisko na území členského štátu, v ktorom je žalovaný, a že tým pádom je v spore príslušný súd tohto členského štátu, znáša žalobca. Európsky súdny dvor vo svojich rozhodnutiach zdôraznil, že nariadenie smeruje predovšetkým k zachovaniu práva žalovaného účinne sa v konaní brániť. Súčasťou práva účinne sa brániť je prirodzene i právo žalovaného byť žalovaný pred vhodným súdom. Tým je v zmysle čl. 2 nariadenia súd štátu, v ktorom má žalovaný bydlisko. V režime nariadenia má právo žalovaného v konaní sa účinne brániť prednosť pred právom žalobcu na súdnu ochranu (napr. ESD C-125/79 Denilauler v. Couchet Erérers, C - 474/93, C - 166/80). Súd preto dospel k záveru, že žalobca nepreukázal, že žalovaný mal v čase začatia konania bydlisko na území SR a podľa zistených skutočností možno uzavrieť, že žalovaný na území SR, tak ako to má na mysli nariadenie Brusel I, bydlisko nemá, ale jeho bydliskom je územie M.. Súd konštatoval, že právomoc súdu je jednou z procesných podmienok v zmysle ust. § 161 CSP, ktoré musia byť splnené na to, aby súd mohol vo veci konať a rozhodnúť. Pretože nedostatok právomoci súdu je neodstrániteľnou podmienkou konania, podľa § 9 CSP súd konanie zastavil, keďže nemá právomoc na prejednanie uvedeného sporu. Dodal, že nemohol do svojho výroku začleniť aj výrok o postúpení veci inému orgánu, nakoľko do úvahy pripadá súd iného štátu a súdy Slovenskej republiky môžu vykonávať svoju jurisdikciu len na území Slovenskej republiky. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania súd odôvodnil ust. § 256 ods. 1 CSP. Žalobca tým, že podal žalobu na súd, ktorý nemá právomoc vo veci konať, procesne zaviniť, že konanie muselo byť zastavené; preto nesie procesné zavinenie na zastavení konania a bol by povinný v celom rozsahu nahradiť trovy konania žalovanému. Nakoľko však žalovanému preukázateľne v konaní žiadne trovy nevznikli, súd mu náhradu trov konania nepriznal.

2. Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote prostredníctvom právneho zástupcu odvolanie žalobca, domáhajúc sa jeho zrušenia a vrátenia veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie; zároveň žalobca vyčíslil trovy odvolacieho konania. Namietal, že súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil. Uviedol, že ak by mal žalovaný úmysel zdržiavať sa na adrese na území M. trvalo, potom bolo jeho povinnosťou v zmysle § 6 ods. 1 zákona o hlásení pobytu ohlásiť ohlasovni skončenie trvalého pobytu. Keďže trvalý pobyt žalovaného je evidovaný na území Slovenskej republiky, a to konkrétne na adrese C. XXXX/XX, U. (čo potvrdzuje vo svojom odôvodnení rozhodnutia aj samotný súd prvej inštancie), žalovaný si teda nesplnil povinnosť podľa § 6 ods. 1 zákona o hlásení pobytu. Z toho je podľa neho zrejmé, že úmyslom žalovaného nie je trvalo žiť v M., pretože v opačnom prípade by si túto povinnosť musel splniť. Túto skutočnosť potvrdzuje aj fakt, že súd prvej inštancie doručoval žalovanému žalobu s prílohami do vlastných rúk na adresu v M. a zásielka sa dňa 29.10.2021 vrátila ako neprevzatá v odbernej lehote. V danom prípade podľa jeho názoru nie je spoľahlivo zistený skutkový stav, ani preukázané, že sa žalovaný na adrese C. XXXX/XX, U. nezdržiava, nakoľko súd prvej inštancie tak rozhodol len na základe nejasného vyjadrenia bývalej družky, lustrácie v sociálnej poisťovni a v živnostenskom registri. Bydliskom osoby sa totiž nerozumie miesto, kde sa osoba aktuálne, resp. po určitú prechodnú dobu zdržuje, ale len miesto, kde má osoba úmysel trvalo sa zdržiavať a žiť. Pri

ustálení bydlička žalovaného v cudzom štáte musí mať súd veľmi starostlivo preukázaný skutkový stav, pretože v opačnom prípade by sa mohlo stať, že súd cudzieho štátu členského štátu (M.), v ktorom má žalovaný domnelé bydlisko, sa taktiež vyhlási za neprávomocný vo veci konať a žalobca sa nedomôže spravodlivosti. Súd sa podľa jeho názoru nijakým iným, pre neho prijateľným spôsobom nevysporiadal so skutočnosťami zistenými pri jeho šetrení, neoveril si aktuálnosť týchto informácií ani u samotného žalovaného alebo iného orgánu či inštitúcie, neskúmal bydlisko žalovaného na území Slovenskej republiky a svoje tvrdenia, na ktorých založil výsledok tohto konania, nepodložil relevantnými dôkazmi v ich vzájomnej a logickej súvislosti. Žalovaný si pritom vytváral rodinné vzťahy, o čom svedčí vyjadrenie bývalej družky a tiež fakt, že uzatvoril zmluvu o splátkovom úvere. Hoci má žalovaný evidovaný pobyt v inom členskom štáte, t.j. v M., tak zo súdom zistených informácií ešte nie je možné jednoznačne uzavrieť, že tam má žalovaný bydlisko; teda, že sa tam trvalo zdržiava, pričom má vytvorené sociálne, pracovné či rodinné väzby aj v súčasnom období, čo potvrdzuje aj skutočnosť, že žalovaný si na adrese v M. neprebral zásielku adresovanú do vlastných rúk, keď mu súd prvej inštancie doručoval žalobu spolu s prílohami. V tejto súvislosti poukázal na viaceré rozhodnutia krajských súdov SR. Dodal, že veriteľ nemá v prípade spotrebiteľského sporu inú možnosť, než zisťovať adresu bydliska spotrebiteľa dopytom na Register obyvateľov SR. Preto v rozpore so zásadou spravodlivosti považuje, ak by súd vyhlásil, že nemá právomoc vec prejednať, napriek informácii z Registra obyvateľov SR o tom, že spotrebiteľ má trvalý pobyt na území Slovenskej republiky a do dňa podania tejto informácie neoznámil v zmysle § 6 ods. 1 zákona o hlásení pobytu, že nemá záujem trvalo sa zdržiavať na území Slovenskej republiky. Preto zastáva názor, že žalovaný má bydlisko na území Slovenskej republiky, a preto má súd právomoc vec prejednať a rozhodnúť.

3. K odvolaniu žalobcu sa žalovaný písomne nevyjadril.

4. Krajský súd ako súd odvolací vec preskúmal podľa § 379 a § 380 ods. 1 CSP bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že uznesenie súdu prvej inštancie je potrebné podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdiť ako vecne správne.

5. V prvom rade odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie mal na predmetnú vec správne aplikovať nariadenie Európskeho parlamentu a Rady Európskej únie č. 1215/2012 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach zo dňa 12.12.2012 (Brusel I bis), vzhľadom na to, že ide o konanie začaté dňa 14.07.2021, pričom na konania začaté od 10.01.2015 sa aplikuje nariadenie Brusel I bis (čl. 80 a 81 nariadenia Brusel I bis). Na vecnú správnosť rozhodnutia však aplikácia časovo skoršieho nariadenia vplyv nemá, nakoľko právomoc súdu v spotrebiteľských veciach v nariadeniach Brusel I a Brusel Ibis je upravená totožne.

6. Podľa čl. 18 ods. 2 nariadenia č. 1215/2012 (totožne ako v pôvodnom nariadení č. 44/2001), druhý účastník zmluvy môže žalovať spotrebiteľa len na súdoch členského štátu, v ktorom má spotrebiteľ bydlisko.

7. Právomoc v spotrebiteľských veciach má teda ten súd členského štátu Európskej únie, v ktorom má spotrebiteľ bydlisko. To je odôvodnené zabezpečením práva na spravodlivý proces, teda aby mal žalovaný účinnú možnosť sa v konaní brániť.

8. V predmetnej veci súd prvej inštancie správne ozrejmil pojem bydlisko, ktoré je kľúčové pre určenie právomoci súdu. Zjednodušene možno zhrnúť, že bydliskom je miesto, kde sa osoba zdržiava väčšiu časť roka, kde býva a pracuje, teda kde žije a kde i má úmysel žiť. Ide o skutočnosti, ktoré sú faktického rázu. Preto nie je namieste odvolacia námietka žalobcu, ktorý odkazoval na zákon o pobyte cudzincov, keď zastával názor, že ak žalovaný písomne neoznámil skončenie svojho pobytu na území Slovenskej republiky, stále má na území Slovenskej republiky aj bydlisko. Neoznámenie skončenia pobytu na území Slovenskej republiky totiž nepreukazuje, že osoba sa nemôže zdržiavať v inom štáte s úmyslom žiť tam, čoho následkom je potom fakt, že v inom štáte má osoba bydlisko (resp. nesplnenie hlásenia pobytu nespôsobuje nemožnosť zdržiavania sa v inom štáte, v úmysle tam žiť).

9. Rovnako neobstojí námietka žalobcu, že súd prvej inštancie sa nedostatočne zaoberal skúmaním, že žalovaný nemá na území Slovenskej republiky bydlisko. Súd prvej inštancie vychádzal z vyjadrenia bývalej družky žalovaného, ktorá potvrdila, že na adrese v T. - U. sa žalovaný nezdržiava asi 4 - 5 rokov, nie je s ním v kontakte asi 4 roky a pravdepodobne sa odsťahoval naspäť do M.; hoci sa mu snažila

zrušiť trvalý pobyt v U., údajne to nejde bez jeho súhlasu. S týmto zistením je v zhode aj súdom prvej inštancie vykonané šetrenie, podľa ktorého žalovaný na území Slovenskej republiky nie je zamestnaný, nevykonáva podnikateľskú činnosť a nepoberá žiadne dávky. Napokon skutočnosť, že žalovaný má skutočne bydlisko v M. a zdržiava sa tam, preukazuje aj fakt, že napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie žalovaný prevzal do vlastných rúk dňa 28.12.2021 na adrese Z. XX, M. (viď doručenia k č.l. 115 spisu) a následne na uvedenej adrese prevzal do vlastných rúk o necelé 3 mesiace aj odvolanie žalobcu s výzvou na vyjadrenie (viď doručenia k č.l. 131 spisu zo dňa 23.03.2022). Správne preto súd prvej inštancie dokazovaním zistil, že žalovaný má bydlisko v M., na základe čoho je nepochybné, že právomoc slovenského súdu na prejednanie tejto veci daná nie je.

10. Vzhľadom na nedostatok právomoci slovenského súdu konať v tejto veci bolo vecne správne zastavenie konania. Preto odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil ako vecne správne .

11. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1, § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP tak, že žalovanému, ktorý bol v odvolacom konaní plne úspešný, trovy odvolacieho konania nepriznal, pretože mu v odvolacom konaní žiadne trovy nevznikli.

12. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu jednomyseľne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).